

ГОДИНА V.

ПОЗОР ИЩЕМ

БРОЈ

УРЕЂУЈЕ А. ХАПИЋ

Излази свајда о дану сваке представе на по тавака. — Стои за Нови Сад 40, а на страну 60 и. месечно. — Претплата се шаље Крничу Лопашовићу, који се из лубави према позоришту примљу да разширије оба (листи).

Р О М Е О

историја која је уједно и њен највећи део, али и њен најбољи део.
Трагедија у 5 чинова, написао Вилем Шекспир

позорницу уз
представу и у позорници било је веома мноштво
(Насловни лист)
учесника, ако да **Парис**, љубавник ће, да се изјави
Ијмож' и мора до четвртака већ! да ће се изјавити
он објавишији, да **Јулија**, љубавница првога љубитеља
Штормора бити, бине! да ће се изјавити, да ће се
над викнуо љубавни **Лаврентије**, да ће се изјавити
често тужењем љубави **Јамачно!** да ће се изјавити
јавнији љубавни **Парис**, да ће се изјавити
На исповест оцу ли дођосте? да ће се изјавити
и љубавни **Јулија**, да ће се изјавити
На исповест, ал' оцу, вама не ријечи да ће се изјавити
чији љубавни љубавни **Парис**, да ће се изјавити
Прећутат' немој да мени милујеш! да ће се изјавити
и љубавни **Јулија** (Лаврентији), да ће се изјавити
Исповедам твам, да га ја милујем! да ће се изјавити
и љубавни **Парис**, да ће се изјавити
Зашцело ћеш дај мене милујеш! да ће се изјавити
и љубавни **Јулија**, да ће се изјавити
Ал' за леђи ће бити вредније! да ће се изјавити
Нег' ју очи исповедити то! да ће се изјавити
и љубавни **Парис**, да ће се изјавити
Сиротице, омилти сатре плач! да ће се изјавити
и љубавни **Јулија**, да ће се изјавити
Да слабе плачу с тога победе, да ће се изјавити
Јер доста лоше беху још и пре! да ће се изјавити
и љубавни **Парис**, да ће се изјавити
Та речих врећа горе него плач! да ће се изјавити

Јулија. Господине ја рекох истину! Што рекох; рекох себи у очи. **Парис.** Аљте су очи моје звређалих. **Јулија.** Мож' и бити, јер нису моје бар! **Парис.** Јесте ли, свети оче, доколни, **Јулија.** Ил' о вечерњу да вам дођем зар?

ЈУЛИЈА.
— с њеном преводицом др. Јазом Костићем, за српску
цио А. Хадић.
авак.)

Лаврентије.

Доколан сам ти, кајна кћери, сад!

Парис.

Сачувай Бог, да сметам свети чин!

Четвртом зором, Јуло, будим те;

А донде, збогом, овај пољуб свет. (Оде.)

Јулија.

Затвори врата, ох, на са мном плач:

Све пропаде, све, нада, помоћ, спас!

Лаврентије.

Еј, Јулијо, ја зnam већ цео ти јад,

И то ми моје веће везује;

Чујем да мораш, нема почека,

За кнеза овог похи који дај.

Јулија.

Срца нам веза Бог, а руке ти;

Ша ова рука зар да с' откине

Од Ромеа рад другог саона?

Да м' отпадне зар срце од срца?

Пре обое нек овај убије! (Мала се ножа.)

Лаврентије
Стан', ћерко, ја се нечем домишљам, онда
Ал' очајно се мора прогнути, ако се ој при-
да овај очај обиђемо тим.
Кад ти већ мислиш себе убити
За Париса да само не пођеш, па се и не смеш
Приличније је, да ћеш смет' и то,
Што личи смрти, да избегнеш срам,
Рад ког већ хтеде прлит' сушту смрт.
На, ако смеш, ја имам помоћи!
Јулија
Ох, да не пођем за тог Париса,
Ма какву кулу дај, да скочим с ње.

Да идем међ хайдуке, медведе,
У гујска гњезда да се сакријем,
Ил' ноћу међу костурницу скриј'
Клепетаве међ кости мртвачке,
Међ гњиле мошти, главе крезубе,

Ил' спустив мене у исконан гроб
Мртвачевим умотај покровом,—
На такве речи већ ме тресе страх!
Ша све ћу збила, све учинит' ја,
Да верна само драгом останем. (Наставиће се)

ЛАЖНИ ЦАР-ДИМИТРИЈЕ У РУСА И МАРИНА ЦАРИЦА.

У Руса је у повесници иста чудна прилика са лажним цар-Димитријем, као у Срба Црногорца са лажним цар-Шћепаном. И онај и овај — испред народа од ниског порекла, довинше се и до-конаше престола, власти владалачке, и господоваху донекле: онај у Русији, овај у Црној Гори.

Чудна појава и трагичан свршетак лажног Димитрија у Руса даде градива немачком највећем песнику Шилеру, те пред смрт своју стаде писати драму, која оста након њега мезимче му недовршено. У нас исто тако велики песник Његуш узе за градиво лажног цар-Шћепана и састави драму под тим именом, самосвојним начином.

Градиво оно прво прерадио је и С. Х. Мозентал у својој „Марини“, која се у преводу А. Сандића приказује и на позорницама овде и у Београду. С тога ево износимо овде о том лажном цар-Димитрију, шта се о њему пише заиста у историји, те да гледаоци и слушаоци, што том и сами виде, колико одмиче од тога у драми песништво.

Тај лажни цар Димитрије звао се својим правим именом Ђорђе Отрепјев. У чудовском манастиру у Москви, на пронет глас, да је Димитрије, син Ивана Гроznог, жив, стане он за тим, да прокочи себи пут до престола рускога царства. Борис Годунов отера га и заточи на острву једном у белом мору, али он некако умакне отуд у Пољску. Тамо у неком манастиру научи латински, као што је после показао у својим манифестима.

У ратовима на Турке пристане уз запорске козаке, и тако изађе на глас витешки Римокатолички калуђери, Језујите, пођу му на руку, те му поравнају путају престолу царском на послетку; хтедоне тим да прст свој умешају и да Русију баце у своје мреже римокатоличке. Језујите препоруче тајну Вишњевецком и овај га узме у службу. Ту се тај Отрепјев на једаред учини болан, преболан, као да је већ на самрти; покаже нека писмена под креветом својим, у ко-

јима беше бајаги написано његово порекло и зли удеси за живота. Још нађу у њега крст један о врату, драгим камењем искићен, са свим налик на онај крст, што је правом царевићу Димитрију на крштењу о врат обесио кум крштени му, кнез Мстиславски биће, без сумње, да су Језујите крст тај начинили у истога кујунџије, што направи и онај у правога Димитрија. То побуди лаковерног кнеза Вишњевецког, те поверије, да је Отрепјев, који по том бздрави, доиста син Иванов Димитрије. Кнез то каже свом брату Константину, а овај своме тасту, Ђорђу Мнишеку, војводи од Сандомира. Са његовим супружником, Мнишкових, где је галицијска и пољска властела долазила и, частећи се, пировала и проне глас о томе па све стране; ратоборна пољска властела пристане таки уз лажни-царевића Димитрија.

Пријатељи Језујите израде, те у римокатоличанству ревносни пољски краљ Сигисмунт у Кракову јавно прими и припозна лажни-царевића за Димитрија, за рођенога сина Ивана Гроznога, под тим условом, да он прими веру римокатоличку, које у потаји и буде у језујитском манастиру у Кракову. Како пољски сабор не би вољан, сам собом да наруши са Русијом углављени за десет година мир буде лажном Димитрију допуштено, да купи по Пољској својевољце, што таман добро дође беспосленој, за пољском грамзљивој властели пољској Војводи Мнишек, који најпре своју кћер Марију вери с тим лажним царевићем, прими се врховнога војства над том пустовољном војском.

У то удари капља цар-Бориса Годунова и на пречац умре (народ руски држаше то за казну божију) — те тим буде лажном Димитрију пут отворен у Москву. Пошље он пред собом напред тамо кнезове Масальскога и Галицина, да убију Борисова сина, Федора II., кога је народ с престола већ збацио био, а с њиме и матер му. За ово двоје још је срећа била да насиљна смрт;

црње и горе доће да кука ће ћаја (царевића) Ксенија, најлепша она од доба кад је царска. Њој је умрло био две године пре тога заручник јој, дански краљевић Јован, најмлађи брат краља Христијана

IV., те она сад паљне шака убијци породице њене, да му робује донекле гадним страстима, а кад се ње насити, оправи је у калуђерице у манастир, где је шестнаест година туговала.

СТАРИЧАК

(Свршиће се.)

СТАРИЧАК

ЈЕДНА ФРАНЦУСКА ГЛУМИЦА.

(Наставак.)

При уласку у село поздравише ме љубазно, као да су ми познанице, две сељанке, које су носиле корпе с варивом на глави и ишли у варопш. Неки грдан пас, који је лежао код неког бунара, приђе ми и лизаше ми руке. Једно дете покаже ми кућу Дежазетовичину. Приступим капији. Срце ми куцаше кад сам повукао за звонце. Нико се не појави. Тада тек приметим, да капија није ни закључана. Све се предамном отварало, као да имам вилин прстен. Слушкиња се наслеђе на мене и рече ми: Уђите само у дворану, ја ћу дозвати госпођу, која је у башти.

Ступим дакле у дворану, коју сам пажљиво посматрао, и ако ме је спојао неки страх. Зпао сам, да је та кућа била пре Бозијева, а за тим Маркизе Картозе. Дивио сам се лепоти намештаја из времена царевине, чудио сам се красним наслоњачама од утрехтске кадиве, жутим шолицама, кад се на један мах отворише врати. Рекох у себи: „То је она!“ и прибрах сву одважност своју, да је поздравим говором, што сам га путем смилио. Видио сам, да је она то заиста, али сам се укочио од чуда и нисам могао ни речице проговорити.

Руке су јој биле кречем намазане. То ме је са свим изнепадило и смело. Она је приметила да сам се зубнио, тё ми рече с осмехом: „Извините ме, сад сам баш дувар лепила и закречавала.“ Протунђав неколико неразумљивих речи, предам јој препоручно писмо, које је учинило најбољи утисак на њу. Лед се почео топити. Не знам шта сам говорио, али мислим, да сам слободно и отворено говорио. Предао сам јој дакле јој „Кандиду“, и то још у 5 чинова, и нисам пропустио приметити, како би било интересантно, да се види како Волтер и глаја Дежазетова заједнички раде, и т. д. Она се несташно наслеђи, али ме погледи тако умиљато, тако усрдно, да сам се са свим охрабрио, те ми се отет повратила моја речитост. Говорио сам и говорио — док ме није најпосле цонудила чашком вина. Одбацио сам понуду, јер сам дошао к себи, те видио, да је ствар у полак добивена, па кад бих сад био настрљив, могао бих све покварити. Оставим дакле свој рукопис на њезином столу препоручим се и одем са свим задовољан од ње, у тој нади, да ће мој „Кандид“ доћи на позорницу.

(Наставиће се.)

СЛАВСТВО

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

„Један се мора оженити,“ „Школски надзорник.“ Стари, заклети непријател сваког позоришног репертоара — болест учницила је, те се нису могли 6. априла приказати заказани комади: „Седи с миром“ и „Без же-нибе.“ У место њих гледали смо друге две шаљиве игре: „Један се мора оженити“ и „Школски надзорник.“ Приказ тих шаљивих игара задовољио је нас потпуно. Жива, складна, местимице и врло фине наинсове игра наих глумала одржала је публику од почетка до краја у најбољој вољи, и том свом допадању дала је више пута бурна израза. Сајевић и Лукић (браћа Џорђи), Ј. Поповић (тетка Јасмина) и Ј. Хаџићева (Лујза) у првом, а Ружић (учитељ Петровић), Ј.

Поповићева (јена му), Л. Хаџићева (кћи им), Добриновић (Писаревић), Зорић (надзорник) и Божовић (Станко) у другом, комаду одговорили су својим задатцима у пуној мери, те тако су са свим и заслужили признање, које им је указала тога вечера публика, која се у нешто већем броју него обично била сакунила, и која је још и живим пљескањем поздравила Џ. Добриновића, који је у „Школском надзорнику“ први пут био изашао на позорницу после своје болести. Кад бисмо били сигури, да ћемо свакад у замену добијати тако уметничко уживање, као што га имасмо овога вечера, то не бисмо имали ишта против тога, да се у нареду одређени репертоар и чешће поремети.

С.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

10. ПРЕДСТАВА

У ПРЕТПЛАТИ 8.

У НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 10. АПРИЛА 1876.

ПРИСВИ ВРШАТЕЛЬ.

ШАЉИВА ИГРА у 4 радњи, написао В. Сарду, с француског превео Милутин Џ. Стојановић.

О С О Б Е:

- Косад, браташ.
- Цеција, његова жена.
- Јулија, његова кћи од прве жене.
- Толозан, доктор.
- Морис
- Марека
- Виње,
- Абдала,
- Вињејева
- Рафајло, Марекатов син
- Јованка, служавка код Косада
- Лансло,
- Ришодјер,
- Лоран, слуга код Косада
- Баштован

пријатељи Косадови

суседи Косадови

Лукић.

Ј. Сајевића.

Д. Хацићева.

Ружић.

Сајевић.

Јуришић.

Зорић.

Марковић.

Ј. Поповићева.

Б. Хацићева.

Ђ. Зорићева.

Добриновић.

Божковић.

Бунин.

У недељу 11. априла по други пут: „**МАРИНА ЦАРИЦА.**“ Историјска драма у 5 чинова, написана С. Х. Мозентал, превео А. Сандаић.

Поштовани претплатници умољавају се, да би изволели исплатити први део своје претплате у књижарској трговини браће Паночића.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичином) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после полне, а после на каси.

БОЉУЈЕ · Џ. ШОЛОВИЋ

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК 10 САХАТА